

РЕШЕНИЕ

№ 4

гр. София, 04.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на петнадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Теодора Кръстева

Членове: Светлин Михайлов
Снежана Бакалова

при участието на секретаря Десислава Ик. Давидова
като разгледа докладваното от Светлин Михайлов Въззивно търговско дело
№ 20231001000530 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 от ГПК.

Образувано е по повод постъпила въззивна жалба от „Давит ЕК“ ЕООД, с която оспорва решение № 609 от 09.05.2023 г., постановено по т. д. № 1 269/22 г., по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 5 състав, с което съдът е признал за установено по предявените от „Дирекция „Управление на собствеността и социални дейности“ - МВР срещу „Давит ЕК“ ЕООД, с правно основание чл. 422. ал. 1 ГПК, във вр. чл. 92, ал. 1 ЗЗД и по чл. 86 ЗЗД, че ответникът „Давит ЕК“ ЕООД дължи на ищеца по договор № 5785опд - 78 от 16.09.2020 г., сумата 51 400 лв. - неустойка за забава по възложен ремонт на автомобил с рег. № *****, ведно със законната лихва за забава върху нея, считано от датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение пред Софийски районен съд - 03.02.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, както и сумата в размер на 613.94 лв., представляваща мораторна лихва начислена върху главницата от 51 400 лв. за периода 22.12.2021 г. до 02.02.2022 г., за които суми в производството по ч. гр. д. № 5 497/22 г. по описа на Софийски районен съд, 174 състав, е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК от 27.03.2022 г. и е осъдил „Давит ЕК“ ЕООД да заплати на „Дирекция „Управление на собствеността и социални дейности“ - МВР сумата 1 340.28 лв. - разноски в исковото производство, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК и сумата 1 090.28 лв. - разноски в заповедното производство.

В жалбата се твърди, че решението е незаконосъобразно, необосновано и

постановено при съществено нарушение на съдопроизводствените правила. По отношение на незаконосъобразността се твърди, че решението не е постановено в съответствие с Тълкувателно решение № 1/10 г. по т. д. № 1/2009 г. и задължителните указания по отношение на нищожността на неустоечната клауза. Твърди, че в решението неправилно е прието, че съгласно чл.14, ал.1 от договора неустойката следва да се изчислява върху общата цена на договора, което по същество е тълкуване против закона и е в противоречие с цитираната задължителна практика. Инвокира доводи свързани с приетата по делото ССЕ, като твърди, че вещото лице е изчислило дължимата неустойка върху наличната сума по договора и възлизаща на 32 638.73 лв. Твърди, че в отговора на исковата молба е релевирано възражение за прекомерност на неустойката, която е в пъти повече от стойността на забавения ремонт. Твърди, че аргумент в подкрепа на възражението е и решение № 88 от 22.06.2010 г., постановено по т. д. № 911/09 г. по описа на ВКС, ТК, Първо ТО. Оспорва и изводите на съда относно невъзможността да бъде извършена преценка на неравноправността на клаузата за неустойка. Твърди, че неоснователни са доводите на ищеца, че автомобила попада в следгаранционното обслужване. В тази връзка цитира текстове от Вътрешните правила за срока на използване на автомобилите, както и че ищецът не е издал заповед за бракуване на автомобила, по съответния ред. Оспорва и извода на съда, че процесния автомобил е описан в приложение №1 към договора, като твърди, че посочените части от номера на рами описват модела на група автомобили, но не конкретизират отделно МПС. Оспорва и приетото от съда, че в протокола за приемане на автомобила е вписано забавяне. Ето защо моли съда да постанови решение, с което да отмени атакуваното като незаконосъобразно и неправилно и вместо него се постанови ново, с което претенциите да бъдат отхвърлени като неоснователни. Претендира разноски в производството.

Въззиваемата страна „Дирекция „Управление на собствеността и социални дейности" - МВР оспорва жалбата. Твърди, че атакуваното решение е правилно и законосъобразно и като таво моли съда да го потвърди. Описва фактическата обстановка като твърди, че от същата се установява, че ремонтните дейности на автомобила не са извършени в договорения между страните срок, поради което възложителят правилно е начислил дължимата неустойка по договора. Твърди, че възражението за релевирано възражение за нищожност е неоснователно, тъй като видно от отговора на исковата молба ответникът е направил само възражение за редуциране на размера на неустойката. По повод служебната проверка на действителността на неустоечната клауза моли съда да се съобрази със задължителните указания дадени в цитираното тълкувателно решение. Развива доводи относно действителността на клаузата, като твърди, че съдът правилно е приел, че взаимоотношенията между страните са търговски. Твърди, че систематичното тълкуване на разпоредбите на договора не дава основание да се твърди, че неустойката трябва да бъде редуцирана съобразно уговорката на чл.13 от договора. Твърди, че подвеждащо и неточно са интерпретирани заключенията на назначената ССЕ. Твърди, че съдът правилно и с оглед на характера на сделката като абсолютна търговска такава е приел, че хипотезата на чл.309 от ТГЗ е приложима и за настоящия случай. Твърди, че съдът правилно и законосъобразно е

приел, че ответникът не притежава качеството потребител, поради което клаузата за неустойка не може да бъде зачетена за нищожна като неравноправна. Твърди, че наведеното твърдение за липса на лимит за плащане от страна на възложителя по договора е неотносимо и неправилно, тъй като няма пречка ответникът, който се мъчи да доказва неизпълнение на задълженията на насрещната страна да изпълни престацията си в срок и да очаква плащане на възнаграждение. Оспорва като прекомерно претендираното възнаграждение за адвокатска защита.

Съдът след като се съобрази с доводите изложени в молбата и обсъди събраните писмени доказателства, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

От фактическа страна:

Не се спори между страните, а се установява и от атакуваното решение № 609 от 09.05.2023 г., постановено по т. д. № 1 269/22 г., по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 5 състав, че съдът е признал за установено по предявените от „Дирекция „Управление на собствеността и социални дейности“ - МВР срещу „Давит ЕК“ ЕООД, с правно основание чл. 422. ал. 1 ГПК, във вр. чл. 92, ал. 1 ЗЗД и по чл. 86 ЗЗД, че ответникът „Давит ЕК“ ЕООД дължи на ищеца по договор № 5785опд - 78 от 16.09.2020 г., сумата 51 400 лв. - неустойка за забава по възложен ремонт на автомобил с рег. № *****, ведно със законната лихва за забава върху нея, считано от датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение пред Софийски районен съд - 03.02.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, както и сумата в размер на 613.94 лв., представляваща мораторна лихва начислена върху главницата от 51 400 лв. за периода 22.12.2021 г. до 02.02.2022 г., за които суми в производството по ч. гр. д. № 5 497/22 г. по описа на Софийски районен съд, 174 състав, е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК от 27.03.2022 г. и е осъдил „Давит ЕК“ ЕООД да заплати на „Дирекция „Управление на собствеността и социални дейности“ - МВР сумата 1 340.28 лв. - разноски в исковото производство, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК и сумата 1 090.28 лв. - разноски в заповедното производство.

Не се спори между страните, а се установява и от представения по делото договор 5785опд-78 от 16.09.2020 г., че между Дирекция „Управление на собствеността и социални дейности“, в качеството на възложител и „Давит ЕК“ ЕООД, в качеството на изпълнител е възникнало правоотношение, по силата на което изпълнителят е поел задължението за извършване на следгаранционно обслужване на леки автомобили от марките: Пежо, Ситроен, Форд и Рено, посочени в Техническа спецификация на възложителя. Видно от Раздел II от договора, страните са постигнали съгласие срокът за приемането на превозното средство в сервиз на изпълнителя да е 24 часа, считано от датата на приемането на заявката. Видно от разпоредбата на чл. 3, ал. 3 и ал. 4 страните са постигнали съгласие, в зависимост от това дали се налага демонтаж на основни агрегати, срокът за ремонт е съответно 7 и 20 работни дни от приемането на МПС в сервиза, както и че за предаването на автомобила след ремонта е необходимо подписване на протокол за това (ал. 6). Не се спори, а се установява и от съдържанието на цитирания договор, че в Раздел VII страните са постигнали договореност по отношение на дължимите неустойки, а от разпоредбата на чл. 14 е предвидено, че при забава изпълнителят дължи неустойка в размер на 0.05% от общата цена за всеки просрочен ден, но не повече от 20% от общата цена. За размера на неустойката изправната страна дължи съставянето на протокол, като плащането е дължимо в 10-дневен срок, считано от датата на протокола.

Не се спори между страните, а се установява и от представената по делото Заявка № 14 на основание чл. 1, ал. 4 от договора, че по отношение на процесния автомобил

ищецът е направил заявка за ремонт, получена от ответника на 15.02.2021 г. Видно от съдържанието на заявката ремонтът е за извършване на „смяна на ABS модул“, като документът е двустранно подписан от името на заявителя и приелия заявката. Не се спори, а се установява и от представеният по делото двустранно подписан протокол от същата дата, че автомобилът е предаден за ремонт.

От представения приемо-предавателен протокол от 09.11.2021 г. за приемане на автомобила от възложителя след извършване на заявените авторемонтни дейности по заявка № 14 от 15.02.2021 г. и издадена фактура № 0000047936 от се установява, че автомобила е предаден от служител при „Давит ЕК“ ЕООД, като в протокола е вписана констатирана забава при изпълнението на ремонта.

Не се спори, а се установява и от представеното писмо УРИ 578500-9866 02.12.2021 г., че възложителят, във връзка със забавено изпълнение на Договор № 5785опд-78 от 16.09.2020 г. е начислил неустойка съгласно чл. 14 в размер на 51 400 лв., за което е съставен протокол, както и е отправена покана за плащането ѝ в 10-дневен срок от получаване на писмото по посочена банкова сметка.

Не се спори между страните, а се установява и от фактура № 0000047936/ 16.11.2021 г., че ответникът е фактурирал извършените ремонтни дейности по процесния автомобил на обща стойност от 1 519 лв. с вкл. ДДС, а от представеното платежно нареждане от 03.12.2021 г. се установява, че фактурата е заплатена от възложителя.

От представените Вътрешни правила за организацията на експлоатацията, материално-техническото осигуряване и отчетността на ППС, плавателната и летателната техника на МВР се установява, че в Раздел II се съдържат правилата за извеждане на техниката извън щата, за която са изпълнени условията за подмяна, съгласно списък на пробези и срокове за подмяна в Приложение 19. Видно от разпоредбата на чл. 29 е предвидено отчисляването на техника от структурите на МВР да бъде извършвано със заповед на директора на ДУССД или чрез протокол за бракуване и трансформации. От представената Заповед № з-305/21.02.2014 г. на министъра на вътрешните работи се установява, че същите са утвърдени.

От заключението на съдебно-счетоводна експертиза се установява, че по частичните заявки за ремонт на автомобили по процесния договор до 24.02.2021 г. е изплатена сумата от 140 763.40 лв., а към 26.02.2021 г. е изплатена сумата от 146 002.07 лв., както и че наличната по договора сума към 24.02.2021 г. е 259 236.60 лв. и към 26.02.2021 г. е в размер на 253 997.93 лв. Вещото лице е направило изчисления, че неустойката изчислена върху остатъчната стойност от 253 997.93 лв. е сумата от 32 638.73 лв., за периода 24.02.2021 г. - 08.11.2021 г. за 257 дни. Размерът на неустойката върху изплатената по фактура процесната фактура сума за същия период възлиза на 195.19 лв. В заключението си вещото лице е отразило, че при проверка в счетоводството на ищеца е установило, че отчетната стойност на автомобила към датата на въвеждане в експлоатация през 2019 г. е 8 659 лв., както и че автомобила е заведен в баланса на ГДБОП.

В показанията си свидетелят В. твърди, че до началото на м. 12.2021 г. е заемал длъжност началник на Сектор „Автотранспортна дейност“ в ДУССД-МВР, които сектор отговаря за изпълнение на договорите по следгаранционно обслужване на автомобили. Твърди, че съгласно процесния договор заявките за ремонт на автомобилите се подават от упълномощени лица от директора на ДУССД до изчерпване на финансовите средства, за които е предвиден лимит. По преценка на самите структури се извършва определяне на конкретния автомобил за извършване на ремонт, който се счита за приоритетен. След подаване на заявката и приемане на автомобила от изпълнителя, последният правел диагностика и определял приблизителната стойност на ремонта, като от самата структура следвало да се потвърди дали да бъде извършен, съобразно лимита. При подадени сигнали от отговорните длъжностни лица, секторът дължал проверка при лошо

изпълнение или забава, което ставало с официално писмо от възложителя. В тези случаи секторът може да предложи възложителят да иска изпълнение на договора или да го прекрати при забава повече от 5 дни, като такива писма не били получавани, а било получено писмо, че трябва да се иска неустойка за процесния автомобил, като към този момент ремонтът вече бил извършен и фактуриран. В показанията си твърди, че Вътрешните правила по линия на автотранспортната дейност регламентират критериите, по които даден автомобил в системата трябва да се изведе от щат и да се бракува, а именно при достигане на 200 000 км пробег или 12 години, като в случаите, когато автомобилът не е с отпаднала необходимост и е важен за изпълнението на задачите на служителите, автомобилът си остава в щата и не се бракува докато може да съществува. Твърди, че в практиката, при изчерпване на лимита на дадена структура, се допуска прехвърлянето на ресурс при неизчерпан лимит от друга структура чрез отправено искане за това до директора на ДУССД.

В показанията си свидетелят П. твърди, че работи в ГДНП на длъжност шофьор, като същевременно е упълномощен да отговаря за автомобилите, които се карат на ремонт по сервизите на ответника и други сервизи, като подава заявки и взима приемо-предавателни протоколи. Твърди, че при извършената първоначална диагностика на колата е констатирана необходимост от смяна на модул ABS. В показанията си свидетелят твърди, че е получил приемо-предавателния протокол, който е дописал с описаното във фактурата, защото последната се издава няколко дни след това.

От правна страна:

При така установената фактическа обстановка, съдът направи следните правни изводи:

С атакуваното решение № 609 от 09.05.2023 г., постановено по т. д. № 1 269/22 г., по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 5 състав, съдът е признал за установено по предявените от „Дирекция „Управление на собствеността и социални дейности“ - МВР срещу „Давит ЕК“ ЕООД, с правно основание чл. 422. ал. 1 ГПК, във вр. чл. 92, ал. 1 ЗЗД и по чл. 86 ЗЗД, че ответникът „Давит ЕК“ ЕООД дължи на ищеца по договор № 5785опд - 78 от 16.09.2020 г., сумата 51 400 лв. - неустойка за забава по възложен ремонт на автомобил с рег. № *****, ведно със законната лихва за забава върху нея, считано от датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение пред Софийски районен съд - 03.02.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, както и сумата в размер на 613.94 лв., представляваща мораторна лихва начислена върху главницата от 51 400 лв. за периода 22.12.2021 г. до 02.02.2022 г., за които суми в производството по ч. гр. д. № 5 497/22 г. по описа на Софийски районен съд, 174 състав, е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК от 27.03.2022 г. и е осъдил „Давит ЕК“ ЕООД да заплати на „Дирекция „Управление на собствеността и социални дейности“ - МВР сумата 1 340.28 лв. - разноски в исковото производство, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК и сумата 1 090.28 лв. - разноски в заповедното производство.

По допустимостта и основателността на подадената въззивна жалба:

По отношение на допустимостта на подадените въззивна и насрещна въззивна жалби, настоящият състав намира, че същите са процесуално допустими, като подадени от оправомощени лица и в установените от закона срокове. Атакуваното решение е валидно и допустимо.

В жалбата са инвокирани доводи за незаконосъобразност на атакуваното решение свързани с възприетото от съда по отношение на действителността на клаузата от договора, отнасяща се до уговорената неустойка (чл.14), както и по отношение на

възприетото от съда за търговския характер на сделката, приложимостта на разпоредбата на чл.309 от ТЗ, както и по отношение на възприетото, че в конкретния случай не може да е налице нищожност поради противоречие с ЗЗП, предвид неприетежаването на качеството „потребител“ от ответника. По отношение на действителността на клаузата за неустойка въззиваемата страна прави възражение, че такова оспорване не е правено пред първоинстанционния съд, а останалите наведени доводи са неоснователни. Така наведените доводи за незаконосъобразност съдът в настоящия си състав намира за частично основателни по следните съображения:

Съгласно задължителните указания по приложението на закона, дадени с Тълкувателно решение № 1 от 27.04.2022 г. по тълк. д. № 1/2020 г. на ОСГТК на ВКС съдът е длъжен да се произнесе в мотивите на решението по нищожността на правни сделки или на отделни клаузи от тях, които са от значение за решаване на правния спор, без да е направено възражение от заинтересованата страна, само ако нищожността произтича пряко от сделката или от събраните по делото доказателства. В конкретния случай дори да се възприеме твърдението на ищеца, че ответникът не е релевирал в първоинстанционното производство възражение относно действителността на неустоечната клауза, предвид значението ѝ за правилното разрешаване на спора, настоящият състав намира, че следва да се произнесе по нищожността на клаузата от договора. С оглед на това съдът намира, че решението е постановено и в нарушение на материалния закон - чл. 26, ал. 1, предл. 3 ЗЗД и чл. 92, ал. 1 ЗЗД.

Съгласно указанията дадени в задължителна съдебна практика по т. 3 от ТР 1 от 15.06.2010 г. по т. д. 1/2009 г. на ОСТК на ВКС, автономията на волята на страните да определят свободно съдържанието на договора и в частност да уговорят неустойка е ограничена от разпоредбата на чл. 9 ЗЗД в две посоки: съдържанието на договора не може да противоречи на повелителни норми на закона, а в равна степен и на добрите нрави. Добрите нрави са морални норми, на които законът е придал правно значение, защото правната последица от тяхното нарушаване е приравнена с тази на противоречието на договора със закона (чл. 26, ал. 1 ЗЗД). Добрите нрави не са писани, систематизирани и конкретизирани правила, а съществуват като общи принципи или произтичат от тях, като за спазването им при иск за присъждане на неустойка съдът следи служебно. Един от тези принципи е принципът на справедливостта, който в гражданските и търговските правоотношения изисква да се закриля и защитава всеки признат от закона интерес. Условието и предпоставките за нищожност на клаузата за неустойка произтичат от нейните функции, както и от принципа за справедливост в гражданските и търговските правоотношения. Преценката за нищожност на неустойката поради накърняване на добрите нрави следва да се прави за всеки конкретен случай към момента на сключване на договора, а не към последващ момент, като могат да бъдат използвани някои от следните примерно изброени критерии: естеството им на парични или на непарични и размерът на задълженията, изпълнението на които се обезпечава с неустойка; дали изпълнението на задължението е обезпечено с други правни способности-поръчителство, залог, ипотека и др.; вид

на уговорената неустойка (компенсаторна или мораторна) и вида на неизпълнение на задължението - съществено или за незначителна негова част; съотношението между размера на уговорената неустойка и очакваните от неизпълнение на задължението вреди. При конкретната преценка за нищожност на неустойката могат да се използват и други критерии, като се вземат предвид конкретните факти и обстоятелства за всеки отделен случай. Неустойката следва да се приеме за нищожна, ако единствената цел, за която е уговорена, излиза извън присъщите □ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. Прекомерността на неустойката не я прави а priori нищожна поради накърняване на добрите нрави. Не е нищожна неустойка, която е уговорена без краен предел или без фиксиран срок, до който тя може да се начислява, тъй като преценката за накърняване на добрите нрави поради свръхпрекомерност не може да се направи към момента на сключване на договора. В този см. решение № 50 063 от 23.10.2023 г., постановено по т. д. № 484/22 г., по описа на Т.К., II Т.О. на ВКС. С оглед на това настоящият състав намира, че разрешение на поставения материалноправен въпрос е дадено с цитираното по-горе тълкувателно решение. Съгласно принципните разрешения, дадени в мотивите към т. 3 автономията на волята на страните да определят свободно съдържанието на договора е ограничена от разпоредбата на чл. 9 от ЗЗД в две посоки: съдържанието на договора не може да противоречи на повелителни норми на закона и на добрите нрави. Ограничението се отнася както за гражданските договори, така и за търговските сделки - арг. от чл. 288 от ТЗ. Добрите нрави са морални норми, на които законът е придал правно значение, защото правната последица от тяхното нарушаване е приравнена с тази на противоречието на договора със закона. Добрите нрави не са писани, систематизирани и конкретизирани правила, а съществуват като общи принципи или произтичат от тях, като за спазването им съдът следи служебно. Един от тези принципи е принципът на справедливостта, който в гражданските и търговските правоотношения изисква да се закриля и защитава всеки признат от закона интерес. С оглед на тези указания следва да се приеме, че нищожна поради накърняване на добрите нрави е клауза за неустойка, уговорена извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционни функции, като преценката за нищожност се прави за всеки конкретен случай към момента на сключване на договора. От друга страна в тълкувателното решение изрично е посочено, че прекомерността на неустойката не я прави а priori нищожна и същата се преценява към момента на неизпълнение на договора, чрез съпоставяне с настъпилите от неизпълнението вреди. В този см. е и решение № 50 011 от 26.09.2022 г., постановено по т. д. № 1 964/20 г., по описа на Т.К., I Т.О. на ВКС.

Изхождайки от задължителните указания, както и предвид установената по делото фактическа обстановка съдът намира, че основателно се явява оплакването във въззивната жалба, че вследствие неточно прилагане на критериите за съответствие на клаузите за неустойка с добрите нрави, първоинстанционния съд е приел, че клаузата на чл. 14 от договора е валидна. Цитираната клауза предвижда, че при забава в изпълнението на възложена от възложителя поръчка в установените с договора срокове за изпълнение, на изправната страна (възложителя) се дължи неустойка която е в размер на 0.05% на ден, но не повече от 20% от общата стойност на договора, тоест не върху стойността на конкретния

ремонт, а върху общата договорена стойност на ремонтите, вкл. и тези които не са възложени и чийто размер многократно би превишавал неизпълненото задължение за изпълнение на възложения ремонт в уговорените между страните срокове. Следователно определената в чл. 14 от договора методика за изчисление на дължимата неустойка за забава води до изчисляване на неустойка в размер, многократно завишен спрямо обезщетението, дължимо за евентуално предвидимите от забавата вреди. С оглед на това настоящият състав намира, че така уговорената неустойка за забава, която следва да се изчислява върху целия размер на уговореното възнаграждение излиза извън присъщите ѝ с оглед разясненията, дадени в т. 3 на ТР № 1 от 15.06.2010 г. по т.д. № 1/2009 г. на ОСТК на ВКС обезщетителна, санкционна функции, като още към момента на сключване на процесния договор създава възможност за несправедливо обогатяване на кредитора, поради което неустоечната клауза нарушава добрите нрави и е нищожна на основание чл. 26, ал. 1, пр.3 от ЗЗД. С оглед изложеното настоящият състав намира, че атакуваното решение е незаконосъобразно и като такова следва да се отмени.

За пълнота на изложението съдът намира, че следва да се произнесе и по останалите наведени доводи за незаконосъобразност на атакуваното решение. По отношение на наведения довод за незаконосъобразност и свързан с възприетото от съда, че процесната сделка е търговска и към нея следва да се приложат правилата на чл.309 от ТЗ съдът намира, че същият е неоснователен. Процесният договор има характер на търговска сделка по смисъла на чл. 286 ТЗ, определяща критериите, по които следва да се приеме, че дадена сделка има търговски характер. В цитираната разпоредба законодателят е предвидил, че търговски са както сделките посочени в разпоредбата на чл.1 от ТЗ, така и такива при които страните са търговци (субективен критерий). Съгласно разпоредбата на ал. 1 от цитирания текст търговска е сделката, сключена от търговец, която е свързана с упражняването от него занятие. В конкретния случай упражняването от ответника занятие е извършването на ремонтна дейност, поради което правилно и законосъобразно първоинстанционния съд е приел, че сключената сделка има търговски характер. С оглед на това, при тълкуване на правните последици, които клаузата за неустойката поражда по отношение на ответното дружество, следва да бъде съобразено качеството му на търговец и приложимата спрямо него нормативна уредба в Търговския закон, предвиждаща невъзможността да се намали неустойката по отношение на търговци, предвидена в чл. 309 ТЗ. В този см. е и поС.ната практика на ВКС, обективирана и в решение № 88/22.06.2010 г., постановено по т. д. № 911/09 г. по описа на ВКС, ТК, I ТО. С оглед на изложеното като неоснователни следва да се възприемат и наведените доводи за незаконосъобразност и на изводите на съда по отношение на исканото редуциране на размера на неустойката, предвид неизпълнението на конкретното действие по ремонта на процесния автомобил.

Неоснователно и наведеното твърдение за незаконосъобразност на изводите на съда по отношение на действителността на уговорката като противоречаща на ЗЗП. Преценката за неравноправност в клаузите може да бъде извършена в правоотношението, по което една от страните има качеството на потребител по смисъла на Закона за защита на

потребителите, а съгласно дефиницията на закона потребител е всяко физическо лице, което придобива стоки или ползва услуги, които не са предназначени за извършваната от него професионална дейност. В случая, предвид дадената легална дефиниция и качеството на ответника на търговец, който не е потребител по смисъла на закона, клаузата за неустойката се явява действителна, като не са налице предпоставките за прогласяването ѝ за нищожна като неравнопоставна.

С оглед възприетото от настоящия състав относно действителността на клаузата за неустойка не следва да се обсъждат наведените доводи за не попадането на процесния автомобил в приложното поле на договора, както и за неизпълнението на задължение на възложителя да отчисли автомобила от парка.

По отношение на претендирани разноси в настоящето производство съдът намира, че такива се дължат на въззивника с оглед изхода на спора пред настоящата инстанция. Ищецът следва да бъде осъден да заплати сумата от 520.14 лв., представляваща внесена държавна такса, както и сумата от 6 000 лв., представляваща разноси за един адвокат. Релевираното възражение за прекомерност от ищеца съдът намира за неоснователно. Съгласно разпоредбата на чл.7, ал.2, т.4 от Наредба № 1 от 9 юли 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения минималния размер на възнаграждение с включен ДДС е сумата от 5 772 лв., която сума е близка до претендиратата от въззивника.

Водим от гореизложеното Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 609 от 09.05.2023 г., постановено по т. д. № 1 269/22 г., по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 5 състав, като **неправилно и незаконосъобразно и вместо него постановява:**

ОТХВЪРЛЯ предявените от Дирекция „Управление на собствеността и социални дейности“ – МВР, БУЛСТАТ: 129010157, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Княз Борис I“ № 124, срещу „Давит ЕК“ ЕООД, ЕИК 131022120, със седалище и адрес на управление: гр. София, Район „Красно село“, ул. „Солун“ № 112, с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, във вр. чл. 92, ал. 1 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД, за признаване за установено, че ответникът „Давит ЕК“ ЕООД дължи на ищеца по договор № 5785опд-78/16.09.2020 г. сумата 51 400 лв., представляваща неустойка за забава по възложен ремонт на автомобил с рег. № *****, ведно със законната лихва за забава върху нея, считано от датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение пред Софийски районен съд - 03.02.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, както и сумата в размер на 613.94 лв., представляваща мораторна лихва начислена върху главницата от 51 400 лв. за периода 22.12.2021 г. до 02.02.2022 г., за които суми в производството по ч. гр. д. № 5 497/22 г. по описа на Софийски районен съд, 174 състав, е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК от 27.03.2022 г., като неоснователни и недоказани.

ОСЪЖДА Дирекция „Управление на собствеността и социални дейности“ – МВР,

БУЛСТАТ: 129010157, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Княз Борис I” № 124 **да заплати** на „Давит ЕК” ЕООД, ЕИК 131022120, със седалище и адрес на управление: гр. София, Район „Красно село“, ул. „Солун“ № 112 сумата от 520.14 (петстотин и двадесет лв. и четиринадесет ст.) лв., представляваща внесена държавна такса, както и сумата от 6 000 (шест хиляди) лв., представляваща разноски за един адвокат, на основание чл. 78 от ГПК.

Решението подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от съобщението за изготвянето му до страните пред Върховния касационен съд, при условията на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____